

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI D'EDUCACIÓ I FORMACIÓ PROFESSIONAL

3700 *Reial decret 143/2021, de 9 de març, pel qual es modifica el Reial decret 1224/2009, de 17 de juliol, de reconeixement de les competències professionals adquirides per experiència laboral.*

A l'hora d'analitzar la situació actual del mercat de treball a Espanya, que s'ha vist colpejat per les mesures extraordinàries preses per fer front a la pandèmia de la COVID-19, és destacable el fet que, del total dels gairebé 23 milions d'espanyols que formen la població activa del nostre país, 11.043.300 persones, equivalent a un 48,02%, tenen un nivell de formació que no les capacita professionalment (o no té de documents oficials que ho acreditin). Això fa que alguns professionals espanyols, especialment dels sectors productius amb una regulació total o parcial d'activitat, perdin ocupabilitat a causa de la falta d'acreditació de les seves competències professionals, ja que aquesta acreditació (generalment, carnets professionals) és un requisit específic per a la certificació de treballs duts a terme.

El Centre Europeu per al Desenvolupament de la Formació Professional (CEDEFOP) estima en l'horitzó d'Espanya de l'any 2030 una població activa total de 21.377.300 persones, amb un descens d'un 7,2% respecte de l'actual. S'aprecia també un desajust seriós entre els nivells de qualificació previstos per a Espanya l'any 2030 i els que tindria la Unió Europea que, atès que en aquella data serem davant d'una globalització general del mercat de treball, i amb independència de l'efecte corrector que correspongui als sectors productius i de prestació de serveis de cada país, evidencien un desequilibri en el cas espanyol, amb un excés de persones amb un baix nivell de qualificació (el 30% a Espanya davant el 15% de la Unió Europea) i una necessitat d'incrementar, almenys en 10 punts percentuals, el nombre de ciutadans amb un nivell mitjà de qualificació (un 32% a Espanya davant un 45% de la Unió Europea).

En aquest marc, també és important destacar que, des de la implantació del procediment de reconeixement de les competències professionals adquirides per experiència laboral a Espanya, el 2009, les administracions educatives i laborals han fet 231 convocatòries, amb un total de 266.646 places per a diferents unitats de competència incloses en les qualificacions professionals del Catàleg nacional de qualificacions professionals. Si es compara amb la xifra ja identificada d'11 milions de persones sense acreditació de la seva qualificació professional, aquest procediment ha arribat a un 2,42% dels beneficiaris potencials en 10 anys.

Per tant, la formació i l'acreditació en l'àmbit professional són un element crític per a l'ocupabilitat dels ciutadans i ha estat, entre d'altres, una de les causes de la incidència més gran que la crisi econòmica i financera va tenir a Espanya, en termes d'ocupació, i, previsiblement, també és un element fonamental per a la recuperació de la nova crisi generada per la pandèmia de la COVID-19.

A fi de crear un ecosistema de relançament econòmic des de l'aposta pel capital humà i el talent, es va aprovar recentment el Pla de modernització de la formació professional, que té entre els seus principis la generalització dels procediments de reconeixement i acreditació de la competència professional de la població activa, en particular de les persones expulsades del mercat laboral durant la crisi de la COVID-19.

En aquest context, i amb l'objectiu de proporcionar, d'una banda, respostes oportunes a les necessitats de caràcter excepcional derivades de les mesures adoptades per fer front a la pandèmia de la COVID-19, així com a les necessitats estructurals exposades més amunt, la norma té per objecte adaptar al context actual el marc procedimental per a l'avaluació i l'acreditació de les competències professionals adquirides per les persones a través de l'experiència laboral o de vies no formals de formació mitjançant la seva

publicació, i flexibilitzar el procediment per fer possible la realització dels objectius que estableix el Pla de modernització de la formació professional.

Aquest Reial decret té en compte el marc de distribució de competències en la matèria, i així preveu un conjunt de disposicions que poden aplicar les administracions públiques competents, respectant en tot cas les competències pròpies les comunitats autònomes i les necessitats d'adaptació als seus territoris respectius.

Aquest Reial decret s'ajusta als principis de bona regulació que conté l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. En concret, és conforme amb els principis de necessitat i eficàcia, ja que la norma projectada es basa en una identificació clara de les finalitats perseguides i és l'instrument més adequat per garantir-ne la consecució; amb el principi de proporcionalitat, ja que la norma conté la regulació imprescindible per atendre la necessitat a cobrir, atès que no implica restriccions de drets ni imposa noves obligacions als seus destinataris; amb el principi de seguretat jurídica, ja que la norma contribueix a reforçar aquest principi, atès que, a més de ser coherent amb la resta de l'ordenament jurídic, n'afavoreix la certesa i la claredat; amb el principi de transparència, ja que s'ha ofert als destinataris potencials la possibilitat de participar en l'elaboració de la norma, inclòs l'accés als documents propis del seu procés d'elaboració, i pel fet que la norma defineix clarament els seus objectius, reflectits en el preàmbul i en la memòria que l'acompanya, i és coherent amb el principi d'eficiència, en tant que persegueix l'interès general, ja que adapta el marc procedimental que poden iniciar els ciutadans interessats a obtenir l'avaluació i l'acreditació de les seves competències professionals adquirides a través de l'experiència laboral o de vies no formals de formació al context actual i permet una gestió més eficient dels recursos públics.

Aquest Reial decret es dicta a l'empara de l'article 149.1, 1a, 7a i 30a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva per a la regulació de les condicions bàsiques que garanteixin la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets i en el compliment dels deures constitucionals; la legislació laboral, i la regulació de les condicions d'obtenció, expedició i homologació de títols acadèmics i professionals i normes bàsiques per al desplegament de l'article 27 de la Constitució, a fi de garantir el compliment de les obligacions dels poders públics en aquesta matèria.

En el procés d'elaboració d'aquest Reial decret s'han consultat les comunitats autònomes, n'ha emès dictamen el Consell Escolar de l'Estat i n'han informat el Consell General de la Formació Professional i el Ministeri de Política Territorial i Funció Pública, segons el que preveu l'article 26.5, paràgraf sisè, de la Llei 50/1997, de 27 de novembre, del Govern.

En virtut d'això, a proposta de la ministra d'Educació i Formació Professional, amb l'aprovació prèvia de la ministra de Política Territorial i Funció Pública, escoltat el Consell d'Estat, i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 9 de març de 2021,

DISPOSO:

Article únic. *Modificació del Reial decret 1224/2009, de 17 de juliol, de reconeixement de les competències professionals adquirides per experiència laboral.*

El Reial decret 1224/2009, de 17 de juliol, de reconeixement de les competències professionals adquirides per experiència laboral, queda redactat en els següents termes:

U. Es modifiquen els apartats 1, 2, 3, 4 i 7 de l'article 10, amb la redacció següent:

«1. Les administracions competents han de mantenir obert un procediment d'avaluació i acreditació de les competències professionals, adquirides a través de l'experiència laboral o de vies no formals de formació, amb un caràcter permanent. Aquest procediment permanent ha d'estar referit a la totalitat de les unitats de competència professional incloses en l'oferta existent de formació professional de cada comunitat autònoma vinculada al Catàleg nacional de les qualificacions professionals.

2. Les administracions competents han de garantir l'inici del procediment per a cada ciutadà d'acord amb els terminis que preveu l'article 21 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. El termini màxim per resoldre'l és de sis mesos des que la sol·licitud tingui entrada en el registre electrònic de l'Administració competent per a la seva tramitació. En cas que no es dicti cap resolució expressa en el termini, la sol·licitud presentada s'entén desestimada per silenci administratiu.

3. Les administracions competents, en col·laboració amb els interlocutors socials, han de promoure la màxima difusió del procediment, així com la informació i l'orientació a què es refereix l'article 8, almenys en els centres educatius que imparteixen ensenyaments de formació professional, els centres d'educació per a persones adultes, els centres autoritzats per impartir formació professional per a l'ocupació i les oficines d'ocupació.

4. Les administracions competents han de donar publicitat:

- a) Als llocs i mitjans per formalitzar les inscripcions.
- b) Als centres en què s'ha de desenvolupar el procediment en funció del sector productiu a què estiguin associades les unitats de competència que s'han d'acreditar.
- c) El procediment i els terminis per presentar reclamacions al resultat de l'avaluació de les unitats de competència.

7. Per a l'accés eficaç de les persones que estan treballant als processos d'avaluació i acreditació de les competències professionals adquirides a través de l'experiència laboral i d'altres aprenentatges no formals, es poden utilitzar els permisos individuals de formació, d'acord amb el que estableixi el Ministeri de Treball i Economia Social en desplegament de l'article 29 del Reial decret 694/2017, de 3 de juliol, pel qual es desplega la Llei 30/2015, de 9 de setembre, per la qual es regula el sistema de formació professional per a l'ocupació en l'àmbit laboral.»

Dos. Es modifiquen els apartats 1.c).1) i 2) i 1.d) de l'article 11, amb la redacció següent:

«c) Tenir experiència laboral i/o formació relacionada amb les competències professionals que es volen acreditar:

1) En el cas d'experiència laboral. Justificar, almenys 3 anys, amb un mínim de 2.000 hores treballades en total, en els últims 15 anys transcorreguts abans de la presentació de la sol·licitud. Per a les unitats de competència de nivell I, es requereixen 2 anys d'experiència laboral amb un mínim de 1.200 hores treballades en total.

2) En el cas de formació. Justificar, almenys 300 hores, en els últims 10 anys transcorreguts abans de la presentació de la sol·licitud. Per a les unitats de competència de nivell I, es requereixen almenys 200 hores. En els casos en què els mòduls formatius associats a la unitat de competència que es pretén acreditar prevegin una durada inferior, s'han d'acreditar les hores establertes en els mòduls esmentats.

d) En els casos en què les unitats de competència professional que s'han de valorar tinguin, per la seva naturalesa, requisits addicionals, tenir un document justificatiu de complir els requisits esmentats.»

Tres. Es modifica l'article 19, amb la redacció següent:

«L'acreditació d'una unitat de competència adquirida per aquest procediment té efectes d'acreditació parcial acumulable d'acord amb el que estableix l'article 8.3 de la Llei orgànica 5/2002, de 19 de juny, de les qualificacions i de la formació professional, amb la finalitat, si s'escau, de completar la formació conduent a l'obtenció del corresponent títol de formació professional o certificat de professionalitat.

L'Administració competent reconeix les unitats de competència acreditades, que produeixen els efectes següents:

- a) La convalidació dels mòduls professionals corresponents, segons la normativa vigent, i que s'estableix en cada un dels títols.
- b) L'exempció dels mòduls formatius associats a les unitats de competència dels certificats de professionalitat, segons la normativa vigent, i que s'estableix en cada un dels certificats.»

Quatre. Es modifica l'article 25, amb la redacció següent:

«1. Els requisits que han de concórrer en tot cas per obtenir de les administracions competents l'habilitació per exercir les funcions d'assessorament i/o avaluació són els que s'indiquen a continuació segons els perfils professionals que es distingeixen:

a) El professorat pertanyent als cossos de catedràtics, professors d'ensenyament secundari o professors tècnics de formació professional amb atribució docent en la família professional corresponent ha d'acreditar almenys quatre anys d'experiència docent a impartir mòduls professionals associats a qualificacions professionals de la família esmentada.

b) Els formadors i les formadores de formació professional han d'acreditar una experiència docent d'almenys quatre anys a impartir mòduls formatius associats a qualificacions professionals les unitats de competència de les quals són objecte d'acreditació.

c) Els professionals experts en el sector productiu i en les qualificacions professionals les unitats de competència de les quals siguin objecte d'acreditació han d'acreditar una experiència laboral en aquest sector d'almenys quatre anys. Aquests professionals, així mateix, han de superar un curs de formació específica organitzat o supervisat per les administracions competents.

d) Els professionals dels perfils a) i b) anteriors, quan tinguin almenys una experiència docent de dos anys a impartir mòduls professionals o formatius associats a qualificacions professionals les unitats de competència de les quals siguin objecte d'acreditació, han d'acreditar, com a mínim, dos anys d'experiència laboral en el sector productiu i en les qualificacions professionals les unitats de competència de les quals siguin objecte d'acreditació.

2. Les administracions competents poden convocar cursos de formació específica que facilitin l'avaluació de determinades unitats de competència. Els continguts del curs han de prendre com a referent el que estableixen els annexos IV i V.

3. Les persones designades per les administracions competents poden intervenir en el procediment tant en qualitat d'assessors com d'avaluadors, i no poden assumir l'assessorament i l'avaluació en el cas d'un mateix candidat.»

Cinc. Es modifica l'article 26, amb la redacció següent:

«En cada àmbit territorial, les administracions responsables del procediment han de nomenar les comissions d'avaluació de les diferents especialitats o famílies professionals necessàries per atendre el procediment en les unitats de competència sol·licitades pels candidats. Les administracions responsables han de garantir l'adequació d'aquestes comissions a les necessitats que en cada moment del procediment obert es produeixin.»

Sis. Es modifiquen els apartats 1 i 5 de l'article 27, amb la redacció següent:

«1. Cada comissió ha d'estar formada per un mínim de cinc persones acreditades per avaluar: una que n'exerceixi la presidència, una altra, la secretaria, i almenys tres com a vocals. S'hi ha de garantir la presència d'avaluadors tant del sector formatiu com del productiu. Excepcionalment, les administracions competents

poden adaptar la composició i el funcionament de les comissions d'avaluació a fi de garantir l'eficàcia del procediment.

5. A la constitució d'aquestes comissions li és aplicable, en el que sigui procedent, el que estableix en matèria d'òrgans inferits la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.»

Set. Es modifica l'article 29, amb la redacció següent:

«1. Els centres públics que imparteixen ensenyaments de formació professional del sistema educatiu, els centres integrats públics de formació professional i els centres de referència nacional queden autoritzats per desenvolupar les diferents fases del procediment en els termes que estableix aquest Reial decret.

2. Els centres integrats de formació professional privats concertats poden ser autoritzats per l'Administració competent en cada àmbit territorial per desenvolupar les diferents fases.

3. Quan sigui necessari, l'Administració competent pot determinar altres seus per a la realització d'algunes de les fases, que han de cedir llurs instal·lacions i serveis. A aquests efectes, es poden utilitzar altres centres que imparteixen formació professional o altres espais ubicats fora dels centres docents quan es consideri adequat. En aquests casos, l'Administració competent pot subscriure convenis amb empreses o altres entitats públiques o privades.»

Disposició transitòria única. *Procediments iniciats anteriorment.*

Les administracions competents han de finalitzar els procediments iniciats anteriorment a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret d'acord amb la normativa vigent en el moment en què es van iniciar. No obstant això, es poden acollir a la regulació que estableix aquest Reial decret si es considera que aquesta última és més favorable als interessos dels ciutadans.

Disposició final única. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació al «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 9 de març de 2021.

FELIPE R.

La ministra d'Educació i Formació Professional,
MARÍA ISABEL CELAÁ DIÉGUEZ